

Haga-BrunnsvikenNytt

Kallelse årsmöte - se sidan 2

Häger. Foto: B Sundberg

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Nationalstadsparken 30 år

I år fyller Kungliga nationalstadsparken 30 år och eftersom Haga-Brunnsviken ligger inom Nationalstadsparken kommer vi att vara med i firandet. Vi kommer att ha några sommarkonserter och även Ljusfesten i november och då uppmärksamma Nationalstadsparken som jubilar. För oss som gillar natur, kultur och historia finns det verkligen hur mycket som helst att uppleva i Nationalstadsparken. Jag har haft förmånen att under några år spendera min födelsedag, i mitten av juni, i olika delar av parken. Ett obligatoriskt stopp under dagen är den nya statyn som har uppförts i Prinsessan Estelles skulpturpark. I år blir det sjätte året som en ny skulptur invigs. Min personliga favorit är Yinka Shonibares staty Wind Sculpture in Bronze 1. Både för att jag gillar lila och för formen på statyn. Det finns såklart också mycket natur i Nationalstadsparken. Djurgården hyser ett mycket stort bestånd av kattugglor och man kan få se andra rovfåglar flyga över parken, såsom duvhök och havsörn. Det finns tre fina fågelsjöar i parken också som jag besöker så ofta jag får möjlighet. I Brunnsviken kan vi bland annat se skäggdopping, vigg, storskrake och häger. Men om du vill se många hägrar ska du ta dig till södra Djurgården och Isbladskärret. Där finns en hägerkoloni på sidan av sjön men även i granarna bredvid. Det är verkligen en häftig upplevelse att se dessa stora fåglar häcka i träd i ett tämligen stort antal. Lappkärret ligger i norra delen av Djurgården, nära Stockholms universitet och i den kan man bland annat se två av våra doppingar, nämligen svart-hakedopping och smådopping.

Nu har vi den finaste tiden framför oss och det gäller att ta vara på den och vara ute och uppleva så mycket som möjligt i Sveriges enda nationalstadspark. Den 15 maj är det årsmöte och efter själva mötet kommer vår före detta ordförande, Anders Bodin, guida oss runt kring Vårdshuset Kräftan. Välkomna till årsmötet!

Foto: R Fors.

Beatrice Sundberg

I DETTA NUMMER

- Ordförande har ordet
- Betala medlemsavgiften
- Årsmöte 15 maj, 2025
- Sommarens evenemang 2025
- Nationalstadsparken måste fortfarande försvaras
- Arne Klingborgs dokument

BETALA MEDLEMSAVGIFTEN

Årsavgift 2025: 230 kr medlem, 340 kr familj, 100 kronor studerande och 600 kronor föreningar/företagsmedlem.

Skriv ditt namn och "medlem 2025" när du betalar avgiften.

Plusgiro: 428 37 57-5
Swish: 123 221 35 10

Skicka e-post med ditt namn och din adress och mailadress till peter.edholm@me.com

Har du inte betalat för 2024 får du gärna göra det. Avgifterna var samma som för 2025.

Kallelse till

Haga-Brunnsvikens Vänner årsmöte torsdagen den 15 maj

Plats: Vårdshuset Kräftan, Kräftriket 9c, Stockholm

- **17.30** Vi bjuder på en kaffe/te, smörgås och en chokladbit
- **18.00** Årsmötesförhandlingar
- **19.00** Anders Bodin guidar oss i Kräftriket

Alla **årsmöteshandlingar** kommer att finnas på vår hemsida, <https://haga-brunnsviken.org> fr.o.m. 1 maj.

Skicka motioner senast 17 april till ulla.wittrock@naturvetaren.se

För att vi ska kunna beräkna åtgången av mat och dryck vill vi gärna att du skickar en **anmälan** till ulla.wittrock@naturvetaren.se senast 23 april och anger om du ska delta i a) mat och dryck 17.30 b) årsmötet 18.00 c) guidning i Kräftriket 19.00.

Vårdshuset Kräftan.

Sommarens evenemang 2025

Dankos Swinging Pack.

Liksom förra sommaren arrangerar Haga-Brunnsvikens Vänner kulturevenemang under sommaren 2025.

Söndagen den 29 juni kl. 14–15 vid Koppartälten bjuder Dankos Swinging Pack på swingmusik i fransk Hot Club Jazz-stil. Musiken härstammar från Paris och grundaren var en av världens mest kända gitarrister, Django Reinhardt. Låtarna som spelas är välkända från the Great American Songbook. Medverkande musiker: sång och sopransax – Cecilia Wennerström, gitarr – Lasse Söderström, gitarr – Tomas doc. Danko och bas – Mårten Korkman.

Söndagen den 7 september kl. 14–15 vid Koppartälten spelar och sjunger Hagakvartetten (violin och sång – Töres

Theorell, violin och sång – Maria Wolf, viola – Sara Åsbrink och cello – Johan Roll) musik av kompositörer med anknytning till Haga-Brunnsviken, bl.a. Bellman och Kraus. TöresTheorell berättar även om sin forskning om musik och hälsa.

Mer information kommer när evenemangen närmar sig på hemsidan, Facebook och Instagram. Fler evenemang kan dyka upp med koppling till Nationalstadsparkens 30-årsjubileum. Håll utkik!

Sara Åsbrink

REDAKTIONSUTA

Haga-BrunnsvikenNytt utkommer till medlemmar två gånger per år. **Ansvarig utgivare:** Beatrice Sundberg, ordförande, haga.brunnsviken@gmail.com **Redaktör:** Ulla Wittrock **Layout:** Karin Schmidt
Föreningens adress: Haga-Brunnsvikens Vänner, c/o Peter Edholm, Anders Lundströms Gata 15, 169 73 Solna
Hemsida: <https://haga-brunnsviken.org> **Tryckeri:** Stockholms Lito Grafiska AB

Haga Brunnsvikens Vänner

[haga_brunnsvikens_vanner](https://www.instagram.com/haga_brunnsvikens_vanner)

DISPOSITIONSPLAN FÖR KUNGL DJURGÅRDEN

1963

Det har gjorts flera försök tidigare att freda Djurgården från exploateringar. Den statliga Djurgårdsnämndens utredning som godkändes av såväl staten som av Stockholms stad var ett kraftprov efter upplåtelse för bostadsbyggande kring Karlaplan och hela Gärdet.

Nationalstadsparken måste fortfarande försvaras

För något mer än trettio år sedan lanserade den statliga Byggnadsstyrelsen återigen – liksom man gjort 1971 – ett program för byggande på Norra Djurgården. Detta gjorde man trots överenskommelsen 1963 i Dispositionsplan för Djurgården, att "all exploatering av djurgårdsmark väsentligen ska vara avslutad".

Planen hade bekräftats av såväl staten som Stockholms stad. Den var ett försök att få stopp på det ideliga naggandet av Kungliga Djurgården. År 1963 återstod bara hälften av vad som överenskommit 1810. Oron för vad som skulle komma att ske ledde till bildandet av Haga Brunnsvikens Vänner 1988, Norra Djurgårdens Vänner 1989 och Kommittén för

Gustavianska Parken (KGP) 1991. Redan tidigare hade Bellevueförbundet bildats 1982 och Djurgården Lilla Värtans Miljöskyddsförening 1984, för att inte tala om Djurgårdens hembygdsförening som bildades 1947 i protest mot förslaget om Österled på bro över Södra Djurgården. Och 1992 samlades 22 föreningar i Förbundet för Ekoparken för ett upprop för Djurgården. Begreppet Ekoparken, omfattande Ulriksdal, Haga-Brunnsviken, Norra och Södra Djurgården samt Fjäderholmarna, fick snabbt genomslag genom att Ståthållareämbetet gav stöd åt Henrik Waldenströms utredning med namnet Ekoparken. Kommittén för Gustavianska Parken med Peter Schantz i spetsen satte Haga-Brunnsviken i fokus.

Så fick vi lagen om Nationalstadsparken – en paragraf i Miljöbalken. Den lyder: *Inom en nationalstadspark får ny bebyggelse och nya anläggningar komma till stånd och andra åtgärder vidtas endast om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas.* Sedermera har man lagt till att det är möjligt att få göra tillfälligt intrång bara skadan repareras – detta gjordes för att Norra Länken genom Bellevueparken skulle kunna byggas.

Sedan dess har vi i förbundet, alla medlemsföreningar, Kommittén för Gustavianska Parken och Stockholms Sjögård kämpat för att skydda och utveckla parken. Österleden är inte byggd och Björnnäsvägen genom Lill-Jansskogen har stängts.

Övergripande kan man säga att park- och naturområden på det stora hela taget fredats. Vissa restaureringar har skett, t.ex. av Fisksjöäng och Lillsjön. Viss upprustning har skett av kulturmiljöer som Hagaparken, Ulriksdal och Frisens park. Men mycket har också byggts såsom i Albano-området, på Roslagstullsberget och på Lappkärrsberget. Kulturmiljöer har inte respekterats – det gäller Liljevalchs, Stallmästargården och riskerar komma att gälla Hasselbacken.

Mark- och miljödomstolen släppte igenom Gröna Lunds utbyggnad mot Riksantikvarieämbetets avrådan. Lagen ska skydda det historiska landskapet men det anser vi inte att domstolarna gjort t.ex. när det gäller Gröna Lund, Norra Djurgårdsstaden, fotbollsplaner på Sportfältet och den väldiga byggnaden i kvarteret Stettin som konkurrerar med Drottningberget och Borgen på Ladugårdsgårde.

Andra byggnadsplaner väntar i kulissen. Haga-Brunnsvikens Vänner och Förbundet för Ekoparken har all anledning att hålla garden uppe! Kungliga nationalstadsparken fyller i år 30 år men måste fortfarande försvaras.

Richard Murray

Ordförande i Förbundet för Ekoparken

Växtstudie. Skiss av Arne Klingborg.

Avs: Haga-Brunnsvikens Vänner,
c/o Peter Edholm, Anders Lundströms Gata 15, 169 73 Solna

Arne Klingborgs dokument

För ett år sen blev jag uppringd av Aurora Klingborg som frågade om Haga-Brunnsvikens Vänner ville ta hand om hennes pappas efterlämnade papper som gällde vår förening. Visst ville vi. Arne Klingborg (1915–2005) var den stora inspiratören för den antroposofiska rörelsen i Sverige och medgrundare till Rudolf Steinerseminariet i Ytterjärna. Arne var konstnär, elev till Isaac Grünewald, med en passion för landskapskonsten och allt som växte.

Nytt för mig var hans stora engagemang för Haga-Brunnsvikens Vänner. Han var styrelsemedlem från början av 1988 och långt fram på 1990-

talet. De efterlämnade papperna visar att han var mycket flitig. De var fulla av marginalanteckningar, utrop och små skisser på kallelser och protokoll. Det var stora ärenden som avhandlades dessa år: trädgårdsutställningar, den så kallade Dennisöverenskommelsen, planer för Edvard Andersons växthus och dess omgivning, planering inför kulturhuvudstadsåret 1998 samt förslag till koloniområden.

Bland papperna finns också ett fyrtiotal skisser från olika delar av parken. De var tecknade på plats med en intensivt undersökande penna. Kanske var det resultat av all-

männa strövtåg med nedslag i något som fann hans intresse eller kanske förberedelse till något ärende. Men det fanns alltid en tonvikt på spelet mellan det växande och det människogjorda. Jag tycker särskilt om skissen från den Italienska terrassen i Bergianska trädgården med spelet mellan den strikt anlagda terrassen och den kämpande knotiga och stolta tallen. Skisserna är undersökningar av formspel, men de är också dokumentariska. Mitt i teckningen av Italienska terrassen har han antecknat: ek, björk, sedum, timjan, lammörön, salvia. Och, ganska underbart, när han inte lyckas teckna Brunnsviken så man ser, så skriver han helt sonika "vatten".

Han kunde också krypa ner för att studera mer närsynt. Jag är ingen botaniker utan jag ser hur han intresserar sig för växternas olika formviljor. Det som spretar och vill upp och ut. Och det som vill innehålla sig i sig själv som avslutad form. Håri ligger en styrka i det vi kan kalla "den antroposofiska blicken". En inspiration och impuls för oss som arbetar med form.

Anders Bodin

Ordförande i Haga-Brunnsvikens Vänner
2018–2023

Italienska terrassen. Skiss av Arne Klingborg.